

ΤΙΡΟΛΟΝ

Σήραγξ μήκους ένδεκα χιλιάδων μέτρων ένώννει τήν δυτικωτάτην όμοσπονδιακήν χώραν τής Αύστρίας μέ τó Τιρόλον, πρòς τó όποϊον πλησιάζομεν όχι χωρίς συγκίνησιν. Είς αυτό έγεννήθη ó Άνδρέας Χόφφερ, ó έθνικòς ήρωσ τής χώρας. Έδω ύψοϋται τó όρος "Ιζελ, όπου διεξήχθησαν αί Ιστορικάί μάχαι τοϋ 1809. Είς τήν χώραν αύτήν έγεννήθη μέγα πληθος γνωστών και άγνωστών ζωγράφων, οί όποϊοι έψαλαν και ψάλλουν διά τοϋ χρωστήρος τás άνεκδιηγήτους καλλονάς τής πατρίδος των. Τήν ποικιλίαν και τόν πλοϋτον τών έναλλαγών, τόν όποϊον παρουσιάζει ή τιρολική φύσις. Τás λίμνας και τás άπεράντους είς άριθμόν και είς σχήματα κορυφάς τών όρέων. Τás έπικινδύνους διόδους μέ τás έξ ύψηλών και άποκρήμνων βράχων πλευράς. Τήν μεγαλειώδη έρημίαν τριών και πλέον χιλιάδων λευκοκορύφων γιγάντων. Τήν μυστηριώδη και είς δέος έμβάλλουσαν σιωπήν τών δασών. Τήν χάριν τών κοιλάδων και τήν νυκτερινήν αίγλην τών παγετώνων. Είς τás έξωτικάς αύτάς καλλονάς πρέπει νά προσθέσωμεν τά έργα τοϋ άνθρώπου, τά μεγαλουργήματα τής τεχνικής, τούς παλαιούς πύργους, οί όποϊοι ύψώνονται είς τás είσόδους τών κοιλάδων, έκτισμένοι επί άποκρήμνων βράχων ή ύλομανών λόφων, τás τολμηράς γεφύρας και τούς τολμηρούς δρόμους, οί όποϊοι ύπέταξαν είς τás θελήσεις

τοῦ ἀνθρώπου ὄρη θεωρούμενα ἀπρόσιτα, τεράστια ὑδραγωγεία, σήραγγας διαδεχομένας ἀλλήλας δίκην στοῶν, πολλάκις ἐπαλλήλως διὰ τοῦ αὐτοῦ ὄρους διαθεούσας. Μέσα εἰς τὴν φύσιν αὐτὴν ἄς τοποθετήσωμεν τώρα καὶ τὰς ἐκφράσεις τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ, πρὸ πάντων τὸν πλοῦτον τῶν χορῶν, τῶν ἀσμάτων, τῶν παντοίων δημιουργημάτων τῆς λαϊκῆς τέχνης, τοὺς πλουσίους θρύλους καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν ἀρχιτεκτονικῶν ρυθμῶν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἔχομεν ἀμυδρὰν εἰκόνα τοῦ Τιρόλου, τὸ ὅποιον δικαίως φέρεται διὰ στόματος μικρῶν καὶ μεγάλων ἀνὰ σύμπασαν τὴν ἡπειρὸν μας.

* * *

Εἶνε δικαιολογημένη ἡ συγκίνησις, ἡ ὁποία μᾶς κατέχει ὅταν μετὰ τὸν "Ἁγιὸν Ἀντώνιον ἐπὶ τοῦ "Αρλμπεργκ ἀρχίζομεν νὰ κατευθυνώμεθα διὰ τοῦ Τσῶρς, ὀνομαστοῦ κέντρου χειμερινῶν σπόρτ, πρὸς τὴν Φλεξενστράσσε. Ἡ τόλμη, μετὰ τῆς ὁποίας κατεσκευάσθη ἡ ὁδὸς αὐτή, ἐμβάλλει εἰς θαυμασμὸν ὄχι ἄμοιρον δέους. Διαρκεῖς, ἀλλεπάλληλοι ἔλικες, ὑποκάτω τῶν ὁποίων χαίνουσι σκοτεινὰ βάραθρα· σήραγγες διὰ τεραστίων κρημνῶν· γέφυραι, ἐπὶ τοῦ ὕψους τῶν ὁποίων καταλαμβάνεται κανεὶς ἀπὸ ἴλιγγον. Ἡ φύσις εἶνε πειθήνιον ὄργανον τοῦ ἀνθρώπου. Εἰς μίαν στροφὴν καὶ ἐνώπιον μιᾶς γεφύρας, ἦτις ζευγνύει τὰς πλαγιάς δύο ἀγρίων κρημνῶν, ἀναφωνεῖ ὁ Σουηδὸς δόκτωρ : «Πολλὰ τὰ δεινὰ κ' οὐδὲν ἀνθρώπου δεινότερον πέλει». Ἀναβαίνομεν ἀτελείωτον σειρὰν ἀπειλητικῶν ὑψωμάτων, χανόμεθα μέσα εἰς τὴν ὁμίχλην, ἐξαφανιζόμεθα ὀπισθεν τῶν νεφῶν, καὶ ἔπειτα ἀρχίζομεν νὰ κατερχώμεθα ἀπὸ τὴν ἄλλην πλευρὰν τοῦ ὄρους, διὰ νὰ κατευθυνθῶμεν εἰς τὸ Αἶρβαλδ. Αὐτὸ γίνεται διαρκῶς καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἀνὰ τὴν Αὐστρίαν περιοδείας μας. Ἀδιάλειπτος ἐναλλαγὴ ἀναβάσεως καὶ καταβάσεως, συνεχῆς ριπτασμός, σύμβολον τοῦ ἀνθρωπίνου βίου. Καὶ ὕστερα ἀπὸ ἐκάστην κατάβασιν γεννᾶται σφοδρότερος ὁ πόθος νέων ἀναβάσεων, τολμηροτέρων καὶ πλουσιωτέρων εἰς κίνδυνον. Εἶνε ὁ πόθος πρὸς τὸ ὑπεροχώτερον, ἡ ἀνάγκη τοῦ ὕψους, ἀπὸ τὸ ὅποιον βυθίζεται ἀσφαλέστερον τὸ βλέμμα εἰς τὸ μυστήριον τῆς ζωῆς, οἷονδῆποτε καὶ ἂν εἶνε τὸ νόημα τῆς.

Εἰς τὸ Αἶρβαλδ γινόμεθα δεκτοὶ ὑπὸ τῶν μαθητῶν καὶ τῶν μαθητριῶν. Τὰ ρόδα τῶν "Αλπεων ραίνουν πλουσίως τὰ αὐτο-

κίνητά μας, σωστή πλήμμουρα ἀρώματος καὶ χρωμάτων. Ὁ ἥλιος κρύπτεται ἤδη ὀπισθεν τῶν ὑψηλῶν βουνῶν ὅτε ἐσταθμεύσαμεν πρὸ τῆς Τσουγσίτσε. Τὸ ὄρος αὐτὸ ὑψοῦται ἐν τῷ μέσῳ τῶν σκοτεινῶν ὄγκων ὡς βασίλισσα περὶ τὰς θεραπαινίδας τῆς. Διὰ τῶν κορυφῶν του, αἱ ὁποῖαι ἐκτείνονται εἰς μῆκος χιλιομέτρων, ψαυεὶ τὰ νέφη. Σκοτεινὸν καὶ ἄγριον κατὰ τὰς πλαγιάς ὀρθώνει λευκάς καὶ φεγγοβόλους τὰς κορυφάς του, ἐπὶ τῶν ὁποίων φιλόξενα καταλύματα ἀναμένουν τοὺς ἐπισκέπτας. Ἐπὶ χαλυβδίνων συρμάτων μήκους τριῶν χιλιάδων τριακοσίων μέτρων καὶ βάρους τεσσαράκοντα τόννων κινεῖται δι' ἠλεκτρισμοῦ ἡ ἐναέριος ἄμαξα, ἥτις μὲ ταχύτητα τριῶν καὶ πλέον μέτρων κατὰ δευτερόλεπτον μᾶς μεταφέρει εἰς διάστημα ὀλίγων λεπτῶν εἰς τοὺς αἰωνίους παγετῶνας τῶν κορυφῶν. Κάτω ἀπὸ τοὺς πόδας μας κινεῖνται κατ' ἀντίστροφον διεύθυνσιν ἀπόκρημνοι βράχοι, ἄγριαι φάραγγες, πυκνὰ δάση. Ποῦ καὶ ποῦ φεύγει ἔντρομος μία ἀλώπηξ ἐδῶ, ἓνας λύκος ἐκεῖ. Κατὰ τὸ πέρασμα τῶν σιδηρῶν ὑποβάθρων τοῦ σύρματος, ὅτε παρατηρεῖται ταλάντευσις, κᾶποιος τρόμος κλείει τὸ στόμα τῶν λάλων ἐπιβατῶν. Εἴμεθα ἄλλως τε πολὺ περισσότεροι τοῦ ἀριθμοῦ, τὸν ὁποῖον ἐπιτρέπει ὁ κανονισμός. Ἀναβιβαζόμεθα εἰς ὕψος τριῶν σχεδὸν χιλιάδων μέτρων μὲ κᾶποιο αἴσθημα ἀνακουφίσεως, τὸ ὁποῖον διαδέχεται σιωπηλὸν συναίσθημα θαυμασμοῦ, ὅταν ἀνερχόμενοι τὴν ἐξ ἑκατὸν πενήκοντα βαθμίδων κλίμακα, ἥτις ἄγει ἐκ τοῦ ξενοδοχείου εἰς τὴν κορυφήν, ἀντικρύζωμεν τὸ θέαμα, ποῦ ἐκτυλίσσεται ἐνώπιόν μας. Ἀληθινὸς χορὸς ἀπὸ λευκάς κορυφάς, ὠκεανὸς ἀλλεπαλλήλων, τεραστίων κυμάτων, ἐξωτικάι νύμφαι, ὑψώνουσαι τὸ ἀνάστημά τους γύρω ἀπὸ τὴν σκοπιάν μας εἰς ἑκτασιν δεκάδων χιλιάδων μέτρων. Ἐδῶ τὸ σύστημα τῶν Στουβαίων "Ἀλπεων" ἐκεῖ αἱ "Ἀλπεις τοῦ Ἀΐτσαλ" ὀλίγον δεξιώτερα αἱ κορυφαὶ τῶν "Ἀλπεων τοῦ Λίχταλ" εἰς τὸ βάθος ἢ ἄλυσος τοῦ Χόρνμπακ. Πρὸ ἡμῶν ἄπειρον πλῆθος ταπεινοτέρων βουνῶν, πολυδαίδαλον σύστημα κοιλάδων, λίμναι καὶ πολίχναι, τῶν ὁποίων τὰ κωδωνοστάσια ἀποτελοῦν δεύτερον σύστημα κορυφῶν ἐν μικρογραφίᾳ. Οἱ ἦχοι τῶν κωδῶνων φθάνουν συγκεχυμένοι μέχρι τῶν ἀκοῶν μας καὶ συγχέονται πρὸς τοὺς ἀπειλητικοὺς γρυλλισμοὺς τῆς καταιγίδος, ἡ ὁποία ξεσπᾷ ἐπὶ τῶν ἀκραίων κορυφῶν τοῦ μεγαλοπρεποῦς κολοσσοῦ, ὅστις μᾶς ἀνέχεται.

* * *

Μία μυστηριώδης νεαρά Σουηδός μας υποδέχεται με τὸ ἄθωο ὡς μικροῦ παιδιοῦ χαμόγελό της. Μόλις εἰκοσαέτις τὴν ἡλικίαν, βραχύσωμος μᾶλλον καὶ λεπτοφυής, διαβιοῖ εἰς τὰ παγερά αὐτὰ ὕψη ἀπὸ ἕξ καὶ πλέον μηνῶν. Εἰς τὰς ἐρωτήσεις μας ἀπαντᾷ διὰ μονοσυλλάβων, ὅπερ ἐνισχύει τὴν ἐντύπωσιν τοῦ αἰνιγματικοῦ καὶ μυστηριώδους. Τρέφεται μόνον με φυτικάς οὐσίας καὶ πλανᾶται ἀδιακόπως ἐπὶ τῶν χιονοσκεπῶν ἐκτάσεων τοῦ ὄροπεδίου, ὅπερ σχηματίζεται μεταξὺ τῶν κορυφῶν τῆς Τσουγσπίτσε. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μόνον κατέρχεται εἰς τὸ Αἰρβαλδ καὶ τὴν κοιλάδα, ὅπου ὅμως ἀποφεύγει ἐπιμελῶς νὰ ἔρχεται εἰς ἐπαφὴν πρὸς τοὺς κατοίκους. Δὲν εἶνε παράδοξον ὅτι ὁ λαὸς βλέπει εἰς τὸ πρόσωπον τῆς νέας αὐτῆς τὴν μάγισσαν τῶν μεσαιωνικῶν χρόνων, τὴν ὀρειάδα νύμφην τοῦ ὄρους, πρὸς τὸ ὁποῖον ὁμοιάζει ὡς πρὸς τὴν σιωπηλότητα, τὴν ἐνσάρκωσιν τίς οἶδε τίνος πνεύματος. Εἰς ἐμὲ ὑπενθυμίζει τὸ ποίημα τοῦ Σίλλερ, τοῦ ὁποῦ ὁ τίτλος «Ἡ κόρη ἀπὸ τὰ ξένα». Τὸ ἀπαγγέλλω εἰς τοὺς συναδέλφους μου, οἱ ὁποῖοι ἔχουν σχηματίσει εὐρὺν κύκλον γύρω της. Δὲν εἶχε γεννηθῆ εἰς τὴν κοιλάδα αὐτὴν, ὅπως ἡ ἡρώϊς τοῦ ποιητοῦ. Κανεὶς δὲν ἤξευρε πόθεν ἢ καταγωγὴ της. Ἀλλ' ὅπως ἐκείνη, τοιουτοτρόπως καὶ ἡ μυστηριώδης Σουηδός ἐγέμιζε τὰς καρδίας μας ἀπὸ μακαριότητα διὰ μόνης τῆς δροσερᾶς καὶ ἀγνῆς παρουσίας της. Ἡ παρουσία της ὅμως αὐτὴ ἐνεῖχε τόσην ἀξιοπρέπειαν, ὥστε ἀπέκλειε κάθε οἰκειότητα. Παρ' ὅλα ταῦτα ὁ ὁμόφυλός της «Κύκνος», πολιδὸς συγγραφεὺς ἐκ Σουηδίας, κατῶρθωσε νὰ τὴν συναποκομίση μέχρι τοῦ Ζέεφελδ, βοηθούμενος ἀποτελεσματικῶς ὑπὸ τοῦ ἐκ Γαλλίας «Θεοῦ», ὁπόθεν ἐπέστρεψε τὴν ἐπομένην εἰς τὴν νεφόπληκτον φωλεάν της.

Τὸ ἐστιατόριον τῆς Τσουγσπίτσε, μελανὸς ὄγκος εἰς τὸ ἄκρον τοῦ χιονοσκεποῦς ὑψιπέδου, ἀποτελεῖ εἶδος μουσείου λαϊκῆς τέχνης. Τὰ ἔπιπλα, τὰ σκεύη καὶ ἡ καθόλου διακόσμησις ἀκολουθοῦν πιστῶς τὴν παράδοσιν, ἡ ὁποία ἀπὸ αἰώνων συνεχίζεται εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Αἴρβαλδ. Ἡ ἀγάπη αὕτη πρὸς τὴν ἰδιότυπον ἔκφρασιν τῆς ψυχῆς τοῦ λαοῦ εἶναι γενικὴ. Τὴν ἀπαντῶμεν καθ' ὅλην τὴν Αὐστρίαν. Δὲν περιορίζεται δὲ μόνον εἰς τὴν ξυλογλυπτικὴν, ἀλλὰ ἐκτείνεται πανταχοῦ, εἰς τοὺς χορούς, εἰς τὰ ἄσματα, εἰς τὰς ἐνδυμασίας, εἰς τὰ ἔθιμα τοῦ λαοῦ. Πρὸς διατήρησιν αὐτῶν συναγωνίζονται πρὸς ἄλληλα τὸ ἐπίσημον κράτος καὶ ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία. Ὅχι μόνον διὰ νὰ προσελκύουν τοὺς ξένους, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἐπίγνωσιν τῆς σημασίας, τὴν ὁποίαν ἔχουν διὰ τὸ ἔθνος τὰ δημιουργήματα τῆς ἐθνικῆς ψυχῆς. Εἰς αὐτὴν ὀφείλεται μέγα μέρος τῆς γοητείας, τὴν ὁποίαν ἀσκεῖ ἡ χώρα αὕτη ἐπὶ τῶν ξένων, οἵτινες τὴν ἐπισκέπτονται. Δὲν δεικνύει ἀπλῶς τὰς φυσικὰς τῆς καλλονάς, ἀλλὰ τοὺς φανερῶνει τὰ βάθη τῆς ψυχῆς τῆς, ἡ ποικιλία τῶν ὁποίων εὐρίσκεται εἰς ἀρμονίαν πρὸς τὴν ποικιλίαν τῆς φύσεως.

Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ γιγαντιαίου αὐτοῦ ὄρους κυριεύουν τὴν ψυχὴν ἀντίθετα τὸ ἓν πρὸς τὸ ἄλλο συναισθήματα. Τὸ συναίσθημα τῆς ἀπολύτου ἐξαρτήσεως, τὸ συναίσθημα τῆς μηδαμινότητος τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς παροδικότητος τῆς ἀνθρωπίνης υπάρξεως. Ἀλλ' αὐτὸ ἐναλλάσσεται διαρκῶς πρὸς τὸ συναίσθημα τῆς χαρᾶς ἐπὶ τῇ ὑπερνήκσει τοῦ φυσικοῦ γίγαντος, ὅστις εἶνε ἔκφρασις τῆς ἀλόγου δυνάμεως τῆς φύσεως. Ἀνερχόμεθα εἰς τὴν κορυφὴν του καὶ ὑπερνικῶμεν τοιοῦτοτρόπως τὴν ἀντίστασιν του. Γινόμεθα ὑψηλότεροι ἀπὸ αὐτόν. Κατὰ τὸν τρόπον αὐτόν ἱκανοποιεῖται τὸ ἐντὸς ἡμῶν θεῖον, ὁ πόθος πρὸς τὸ ἀνώτερον, καὶ συναίσθημα μακαριότητος διαχέεται εἰς ὅλην μας τὴν ψυχὴν.

* * *

Ἐκ τῆς ὕψους αὐτῆς, τὸ ἔρημον, τὸ σιωπηλόν, ὅλα τὰ ἀνθρώπινα προσλαμβάνουν διάφορον τῆς συνήθους ὄψιν. Ἡ εἰκὼν τῆς προσπαθείας τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως γίνῃ κύριος τῆς φύσεως, ἀποβαίνει πληρεστέρα, πολυμερεστέρα καὶ σαφესτέρα. Συναισθανόμεθα βαθύτερον τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἀγῶνος πρὸς τὴν φύσιν, ἐπειδὴ ἀντιλαμβάνόμεθα κατὰ τρόπον ἀμεσώτερον καμᾶλλον αἰσθητὸν τὴν ἰλιγγιώδη διαφορὰν, ἣτις ὑφίσταται μεταξὺ τοῦ εὐθραύστου ἀνθρώπου καὶ τῆς ἀπεράντου εἰς μέγεθος καὶ δύναμιν, τῆς αἰωνίας φύσεως. Συγχρόνως ὅμως αἱ ἀνθρώπινοι κοινωνίαι σμικρύνονται εἰς κοινωνίας μηρμύκων, ὅπου ὅλαι αἱ θεωρίαι καὶ ὅλαι αἱ κατευθύνσεις προσκτῶνται τὸν χαρακτήρα τοῦ μετρίου καὶ διὰ μίαν στιγμὴν καὶ τοῦ κωμικοῦ. Τὸ εἶνε ἢ προσπάθεια πρὸς ὑπαδούλωσιν τῆς φύσεως παραβαλλομένη πρὸς τὸν ἀγῶνα ὅπως κατανοήσωμεν τὴν φύσιν τοῦ παντός, ὅπως συλλάβωμεν τὸ νόημα καὶ τοὺς ἐσχάτους σκοποὺς τῆς ἱστορίας ; Ἐκεῖ ἀγωνίζεται ὁ ἄνθρωπος πρὸς τὴν ἀπεράντον δύναμιν τῆς φύσεως. Ἐδῶ πρὸς τὸ ἀδιαπέραστον μυστήριον τοῦ θεοῦ, ἀμυδρὸν ἀπαύγασμα τοῦ ὁποίου εἶνε ὁ πνευματικὸς πολιτισμὸς. Τὰ μεταφυσικὰ συστήματα διαδέχονται τὸ ἓν τὸ ἄλλο, ἢ μία θεωρία ὑποχωρεῖ εἰς τὴν ἄλλην καὶ οἱ ἄνθρωποι σύρονται πότε πρὸς ταύτην καὶ πότε πρὸς ἐκείνην τὴν κατεύθυνσιν, χωρὶς ποτὲ νὰ γίνωνται κάτοχοι τῆς πλήρους ἀληθείας. Ἄλλ' ὅπισθεν ὅλης αὐτῆς τῆς μεγαλειώδους κινήσεως ὑποκρύπτεται ὁ μεταφυσικὸς πόθος, ἢ προαίσθησις ὑστάτων ἀξιών, ἢ φωνὴ τοῦ θείου ἐντὸς τοῦ στήθους μας. Τί βλάπτει ὅτι δὲν εὐρίσκομεν ; Ἀρκεῖ ἢ ζήτησις, διότι κατὰ τὸ βαθὺ λόγιον «ὅ,τι ζητοῦμεν εἶνε τὸ πᾶν». Αὐτὸ μόνον προσδίδει ἀξίαν εἰς τὸν ἄνθρωπον, Ὁ κληρὸς τοῦ εἶνε ὁ κληρὸς τοῦ Φάουστ, ἢ κατὰ τὸν Πειτῶντος Ὀλλανδοῦ. Ἄλλ' ὁ κληρὸς αὐτὸς ἀκριβῶς δημιουργεῖ τοὺς τίτλους τῆς εὐγενείας του, οἱ ὅποιοι ἐπιτρέπουν τὴν εἴσοδον εἰς τὴν Βαλχάλα. Διότι μόνον τοὺς ἀγωνιστὰς μεταφέρουν ἐκεῖ αἱ Βαλκῦραι τοῦ Ὀδίν.

* * *

Ἐκ τῶν σκέψεων αὐτῶν με ἀνέστυρεν ὁ πάντοτε ἀδιόρθωτος Πολωνός. Τὸ πᾶν εἶνε διαίσθησις, ἐκραύγαζε κατερχόμενος με μεγάλα βήματα ἀπὸ τῆς «Μύγχενερ Χάους», τὸ ὅποιον ὑψώνεται ὑπερήφανα ἐπὶ τοῦ γειτονικοῦ κρημνοῦ. Ἡ διαίσθη-

οις αὐτὴ μᾶς φανερῶνει ὅτι τὸ σύμπαν εἶνε μεγαλοπρεπὴς καὶ πολύφωνος ἄρμονία. Ἐκαστος ἐξ ἡμῶν ἀποτελεῖ μίαν νόταν ἐντὸς τῆς ἄρμονίας αὐτῆς. Χωρὶς αὐτὴν εἶνε ἀδύνατον τὸ ὄλον. Εἴμεθα λοιπὸν ἀπαραίτητοι εἰς τὴν ὕπαρξιν τοῦ θεοῦ, τῆς οὐσίας καὶ τοῦ ἔργου τοῦ ὁποῖου μετέχομεν. Ὁ Ἄγγελος Σιλέσιος—θὰ τὸν γνωρίζετε βέβαια, ἀγαπητὲ φίλε—τὸ εἶπεν ὠραῖα: «Οὐτε μιά στιγμή μπορεῖ νὰ ζήσῃ ὁ θεὸς χωρὶς ἡμᾶς». Παραπλήσια ἐδίδαξεν ἡ Ἰνδικὴ φιλοσοφία καὶ οἱ ἰδικοὶ σας οἱ νεοπλατωνικοὶ, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους ἐνεπνεύσθη τὴν κοσμοθεωρίαν τοῦ ὁ Γκαῖτε. Καὶ ἐνθουσιασμένος ὁ συμπαθὴς «στρατηγὸς» ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν τοῦ διαπράττει ὀλόκληρον διάλεξιν πρὸς τοὺς βράχους, τὰ χιόνια καὶ τοὺς ἀτυχεῖς συνοδοιπόρους, ὅσοι ἔτυχε νὰ εὐρίσκωνται τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰς τὸ ἐστιατόριον, Ἐντὸς ἡμῶν φέρομεν, κατὰ τὴν βαθεῖαν πεποίθησιν τοῦ ἀνησύχου δόκτορος, τὰς σκιάς τοῦ ὄντως ὄντος, κατὰ τὴν παρομοίωσιν τοῦ Πλάτωνος. Ἡ μᾶλλον ἐρχόμεθα εἰς τὸν κόσμον μὲ τὰ στοιχεῖα τοῦ ἀληθοῦς κόσμου μέσα εἰς τὴν ψυχὴν μας. Τὰ στοιχεῖα αὐτὰ κατευθύνουν τὴν νόησίν μας. Διὰ τοῦτο ἐπιτρέπεται νὰ εἰπώμεν ὅτι δι' ἡμῶν σκέπτεται ὁ θεός. Ἡμεῖς εἴμεθα ἀκούσια ὄργανα τῆς θείας νοήσεως, ἡ ὁποία βαίνει ἐξελικτικῶς. Αὐτὸς εἶνε ὁ λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον ὑπάρχουν διάφοροι βαθμοὶ πραγματικότητος, στρώματα ἐπάλληλα τοῦ πραγματικοῦ. Μεταβαίνομεν βαθμηδὸν ἀπὸ τῶν κατωτέρων εἰς τὰ ἀμέσως ἀνώτερα, ὅπως ὁ ὄφιν ἀπὸ δέρματος εἰς δέρμα. Ποῦ εἶνε τὸ τέλος; Ἄγνωστον. Ἐν μόνον εἶνε βέβαιον, ὅτι τὸ ἀνεξερεύνητον εἶνε ἀσυγκρίτως μεγαλύτερον καὶ πλουσιώτερον τοῦ ἤδη γνωστοῦ. Αὐτὸ ἐννοεῖ ὁ συμπατριώτης μου Νίτσε ὅταν γράφῃ: «Ἡ νύκτα εἶνε βαθειά, μὲ πολὺ βαθύτερη σκέψι καμωμένη παρὰ ἡ ἡμέρα».

* * *

Διανυκτερεύομεν εἰς τὸ πολυτελὲς ξενοδοχεῖον, τὸ ὁποῖον εἶνε κτισμένον εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους, παρὰ τὸν σταθμὸν τοῦ ἐναερίου σιδηροδρόμου. Ἐν γένει τὰ ξενοδοχεῖα αὐτὰ τῶν κοιλάδων τῆς Αὐστρίας, καθὼς καὶ τὰ ξενοδοχεῖα τῶν πολλῶν λουτροπόλεων, παρέχουν εἰς τοὺς ξένους ὄλην τὴν ἀνεσιν, τὴν ὁποῖαν εἶνε δυνατὸν νὰ φαντασθῇ κανεὶς καὶ νὰ ἐπιθυμήσῃ. Τοιοῦτοτρόπως συντελοῦν καὶ αὐτὰ μὲ τὴν ἰδιότυπον ἀρχιτεκτονικὴν τους, μὲ τὴν πολυτέλειαν, τὴν μουσικὴν, τὴν βι

βλιοθήκην τους εις τήν ἀφθονωτέραν συρροήν ἐπισκεπτῶν, ἀπό τὸ χρεῖμα τῶν ὁποίων ζῆ ὁ πληθυσμὸς τῆς ὑπαίθρου.

Ἡ συζήτησις, ἡ ὁποία ἤρχισε κατὰ τὸ δεῖπνον μεταξὺ τοῦ συνήθους στενοῦ κύκλου τῶν φίλων, μετατίθεται εἰς τὸ ὑπαίθρον, ἐπὶ ἐνὸς ἐκ τῶν πολλῶν ἐξωστῶν τοῦ ξενοδοχείου. Αἱ χιόνες τῶν γύρω κορυφῶν ἀναδίδουν ἐξωτικὰς ἀνταυγείας. Οἱ ὄγκοι τῶν βουνῶν ἴστανται σκοτεινοί; μυστηριώδεις μέσα εἰς τὴν ἀπέραντον σιωπὴν των. Ὁ λόγος πάλιν περὶ τῆς Γερμανίας, πρὸς τὴν ὁποίαν εἶνε ἐστραμμένη ἡ προσοχὴ ὅλου τοῦ κόσμου. Κάποιος Σουηδὸς χαρακτηρίζει τὴν ἐκεῖ κρατοῦσαν κατάσταση ὡς «ἐθνικιστικὸν κομμουνισμόν». Ὁ «Γκάντι» νομίζει ὅτι πρόκειται περὶ καθαρᾶς ἀνθρωπολατρίας, ἡ ὁποία φέρει μυστικίζοντα χαρακτήρα. Τρίτος τις φρονεῖ ὅτι πρόκειται περὶ μονομεροῦς λατρίας τῆς ἰδέας τοῦ κράτους, ἡ ὁποία ἀντικατέστησε τὴν μονομέρειαν τῆς λατρίας τῶν οἰκονομικῶν ἀξιῶν. Ἄλλοι χαρακτηρίζουν τὰ συμβαίνοντα ὡς φυσικὴν ἀντίδρασιν κατὰ τοῦ φιλελευθερισμοῦ καὶ πειρῶνται νὰ ἐξηγήσουν ἐντεῦθεν καὶ τὴν ἔναντι τῶν δύο ἐκκλησιῶν πολιτικὴν τοῦ ἐθνικοσοσιαλισμοῦ, ὅστις ἐπιδιώκει πάση θυσίᾳ τὴν ἄρσιν τῶν διαφορῶν τῆς θρησκευτικῆς ὁμολογίας, ἐναντίον τῆς ἀρχῆς τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως. Οἱ φιλοσοφικώτερον μορφωμένοι ἐπιχειροῦν νὰ καθορίσουν ἀκριβέστερον τὰς προϋποθέσεις τῆς κοσμοθεωρίας, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐξεκίνησεν ὁ χιτλερισμὸς. Πράγματα πολὺ ἐνδιαφέροντα, ἀλλ' εἰς οὐδὲν ὀδηγοῦντα ἀποτελέσματα. Διότι ἄλλοι μὲν στεροῦνται πάσης βαθυτέρας κατανοήσεως τῆς φύσεως τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ καὶ τοῦ πολιτισμοῦ του, ἄλλοι δὲ εἶνε δούλοι τῶν προκαταλήψεων των. Ἡ συζήτησις πιστοποιεῖ ἀπλῶς τὸ λυπηρὸν γεγονὸς ὅτι ἡ Γερμανία ἔχει ἴσως ἀπομονώσει ἑαυτὴν ἠθικῶς καὶ πνευματικῶς. Ἐνῶ οἱ ἄλλοι ἐξακολουθοῦν νὰ συζητοῦν ἐγὼ θαυμάζω μίαν ἀκόμη φοράν τὸ θέομα, τὸ ὁποῖον παρουσιάζει ἡ Τσουγσπίτσε κατὰ τὴν νύκτα. Εἰς μίαν στιγμὴν τὴν συνδέω πρὸς τὴν Γερμανίαν, ἡ ὁποία ἐκτείνεται ἀπὸ τὴν ἄλλην πλευράν. Ὅπως τὸ τεράστιον αὐτὸ ὄρος τοιοῦτοτρόπως καὶ ἐκείνη εἶνε μεγαλειώδης μέσα εἰς τὴν μοναξιά της καὶ ἐρημικὴ μέσα εἰς τὸ μεγαλεῖόν της.

Εἰς τὸ βάθος μιᾶς θαυμαστῆς εἰς μεγαλοπρέπειαν καὶ ποικιλίαν κοιλάδος κεῖται τὸ Αἶτς. Γύρω αἱ Αἶτσταλερ "Αλπεις ὁμοιάζουν πρὸς ἀπολιθωμένον εἰδύλλιον, κεντρικὴ μορφή τοῦ ὁποῖου εἶναι τὸ "Αχερκοϋγκελ. Αἱ κορυφαὶ του χάνονται μέσα εἰς τὰ σύννεφα, τὰ ὁποῖα συγχέονται πρὸς τὰς χιονοσκεπεῖς ἄκρας τοῦ καθέτως ὑψουμένου ὄρους. Εἰς τοὺς πρόποδάς του ἡ πολίχνη φαίνεται ὡς νὰ ζητῆ προστασίαν εἰς τὴν σκιάν τοῦ κολοσσοῦ. Μία κάτασπρη ἐκκλησία ἐπὶ τῶν κλιτύων ἐνὸς πρασίνου λόφου συμπληρῶνει τὴν εἰκόνα. Πυκνὰ δάση, καλύπτοντα τὰ εὐρέα στέρνα τοῦ βουνοῦ, σκορπίζουν εἰς τὸ πανόραμα αὐτὸ τῆς φύσεως ἓνα τόνον μελαγχολίας, τοῦ ὁποῖου τὸ μυστικὸν οὔτε ὁ χρωστήρ οὔτε ἡ γραφίς ἤμπορεῖ νὰ διηγηθῆ. Τὸν ἐπανευρίσκω εἰς τὴν ἀπαράμιλλον γοητείαν τοῦ τραγουδιοῦ, τὸ ὁποῖον ἀντηχεῖ ὡς μελωδία ἀγγέλων ἀπὸ τὰ στόματα τῶν μικρῶν μαθητῶν. Φέροντα τὴν τοπικὴν ἐνδυμασίαν καὶ μικρὸν ὄπλον ἐπὶ τοῦ ὤμου στέκονται γύρω μας κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ φαγητοῦ, ἀναπληροῦντα μὲ τὸ ἄσμα τους τὴν ἐνόργανον μουσικὴν. Τὸ ξενοδοχεῖον μας εἶνε τὸ μᾶλλον κατάλληλον μέρος διὰ τὴν ἱεροτελεστίαν αὐτήν. Ἡ μακρὰ παράδοσις ἔχει δημιουργήσει ἰδιότυπον ἀτμόσφαιραν, ἐντὸς τῆς ὁποίας αἰσθάνεται κανεὶς ὑψωμένον τὸ θυμικόν του, ὅπως ὅταν δροσεραὶ πνοαὶ ἀπὸ τὰ ὑψώματα τῆς πατρίδος του θωπεύουν τρυφερὰ τὸ κουρασμένον σῶμα του. Ἡ παλαιὰ καὶ ἀρχαιοπρεπὴς ἐπίπλωσις, οἱ παλαιοὶ τρόποι τῆς ὑποδοχῆς, αἱ πλήρεις περιεχομένου ἐπιγραφαὶ ἐνισχύουν τὸ συναίσθημα αὐτὸ τῆς ἐξάρσεως, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποῖου ἀπολαμβάνομεν τὸν ἑαυτόν μας καὶ ἀπογευόμεθα τὴν γλυκύτητα τῆς νοσταλγίας μας. Τὸ γεγονός ὅτι ἡ Αὐστρία εἶνε ὑποχρεωμένη νὰ ζῆ κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τοὺς ξένους, οἱ ὁποῖοι τὴν ἐπισκέπτονται, ἐνισχύει τὴν φυσικὴν εὐγένειαν καὶ ἐντιμότητα τῶν κατοίκων, συμβάλλει εἰς τὴν διαρκῆ βελτίωσιν τῶν συνθηκῶν τῆς διαμονῆς καὶ ἐξοβελίζει πᾶσαν σκέψιν ἀισχροκερδείας. Ἄντι ἕξ μέχρις ἑννέα σελινίων ἡμερη-

σίως ἔχει ὁ ξένος εἰς τὸ Τιρόλον, ὅπως εἰς ὅλην τὴν χώραν, ὅλα ὅσα ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν ζήσιν. Ἐάν προσθέσωμεν εἰς αὐτὰ τὴν μουσικὴν καὶ τοὺς χορούς, τὰς εὐκολίας τῆς συγκοινωνίας καὶ τὰς φυσικὰς καλλονὰς, τοὺς ἠλαττωμένους ναύλους καὶ τὴν ἀρίστην ποιότητα τῶν τροφίμων, πειθόμεθα ὅτι ἡ χώρα αὕτη εἶνε παράδεισος, τὸν ὅποιον ὁ καθένας ἠμπορεῖ καὶ πρέπει νὰ ἐπισκεφθῆ. Διὰ τὴν ζωὴν μιᾶς ἡμέρας χρειάζεται τόσα, ὅσα μόλις ἐπάρκουν διὰ ἓνα γεῦμα εἰς τὴν ἰδιαιτέραν μου, φερ' εἰπεῖν πατρίδα, τὸ ὅποιον, ἄλλως τε, οὔτε χορὸς οὔτε μουσικὴ καθιστᾷ εὐχάριστον.

* * *

Ὁ κ. Σπαίτ, κοινῶς Σπίτς, ὁ εὐγενικὸς συνοδὸς τῆς τρίτης ομάδος, σαλπίζει μὲ τὸ χάρτινόν του χωνὶ προσκλητήριον. Συγκεντρούμεθα ἀγογγύστως εἰς τὴν τροχοφόρον ἀκαδημίαν μας. Ἐχομεν συμβιβασθῆ πλέον μὲ τὴν τύχην μας καὶ γνωρίζομεν ἀπὸ μακροῦ ὅτι ἡ ζωὴ μας ἀνάγκη νὰ εἶνε διαρκῆς κινήσις κατὰ τὴν διάρκειαν τριῶν ἐβδομάδων. Ἐπὶ τῶν κεφαλῶν μας βαρύνει ἡ μοῖρα τοῦ Ταντάλου, τοῦ Ἀχασβέρου, τοῦ περιπλανωμένου Ἰουδαίου, τοῦ Πετῶντος Ὀλλανδοῦ. Μὲ ἰλιγγιώδη ταχύτητα κατευθυνόμεθα πρὸς τὸ Ζέεφελδ, καὶ τοῦτο διὰ νὰ φθάσωμεν ἐγκαίρως εἰς τὸ Ἴννσμπρουκ. Εἰς τὸν σταθμὸν τῆς εἰδυλλιακῆς πολίχνης ἀναμένει ἡ ὀρχήστρα, μία ἀπὸ τὰς τελειοτέρας ἐξ ὅσων εἶδομεν καὶ ἠκούσαμεν. Γραφικαὶ ἐνδυμασίαι, ὕψηλοι πῖλοι μὲ ἀνεμιζόμενα πτερὰ, εὐσταλεῖς νεανίδες, τὰ κοντὰ καὶ πολύπτυχα ἐνδύματα τῶν ὁποίων, λευκὰ καὶ καθαρὰ ὡς ἡ χιών τῶν ἀπέναντι κορυφῶν, κινουῦνται μὲ περισσὴν χάριν κατὰ τὸν γοργὸν ρυθμὸν τῆς μουσικῆς. Ἀπέναντι ἡ Χόε Μοῦντε, βαρεῖα καὶ σιωπηλὴ, γεννᾷ τὴν ἐντύπωσιν φρουροῦ, ὅστις ἀγρυπνεῖ ἀκίνητος ἐπὶ τῆς πόλεως. Μακρὰν εἰς τὸ βάθος μᾶς χαιρετᾷ ἡ Τσουγσπίτσε μὲ τὰς μυστικὰς μαρμαρυγὰς τῶν αἰωνίων παγετώνων τῆς.

* * *

Μὲ αἴσθημα ἀνακουφίσεως ἐπιβιβαζόμεθα τῆς ἠλεκτρικῆς ἀμαξοστοιχίας, ἡ ὁποία θὰ μᾶς ὀδηγήσῃ εἰς τὸ Ἴννσμπρουκ. Εἶνε μεγαλειῶδες τὸ κάλλος τῶν βουνῶν καὶ γοητευτικὴ ἡ χάρις τῶν κοιλάδων. Ἀλλά, ὅπως ἔλεγεν ὁ Γκαῖτε, ὁ ἄνθρωπος ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰ δημιουργήματά του, δηλαδή ἀπὸ τὸν πνευματικὸν πολιτισμὸν, ὅστις εἶναι ἀρρήκτως συνδεδεμένος μὲ τὴν

ψυχὴν του, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἀναφύεται καὶ τὴν ὁποῖαν εὐρύνει καὶ γονιμοποιεῖ διὰ τῆς ἐπιδράσεώς του. Τὸ Ἰννσπρουκ θὰ μᾶς φέρῃ εἰς ἐπαφὴν πρὸς τὸ πνεῦμα, περὶ τοῦ ὁποῖου οὐδὲν γνωρίζει ἡ φύσις ἀφ' ἑαυτῆς, εἰμὴ ὁσάκις ἡμεῖς οἱ ἴδιοι τὸ προβάλλομεν εἰς αὐτὴν ἐκ τῶν βαθῶν τῆς ψυχῆς μας. Πρὸς τὴν πόλιν αὐτὴν, τὴν παλαιὰν καὶ ἱστορικὴν πρωτεύουσαν τοῦ Τιρόλου, κατευθυνόμεθα ἐπὶ τέλους μὲ ταχύτητα ὄγδοῦντα χιλιομέτρων τὴν ὥραν. Ὅλα γύρω, δένδρα, λόφοι, φῶτα, σπίτια, ἀντιπαρέρχονται ὡς φευγαλέαι σκιαί, ἔτοιμα νὰ σβύσουν, συγχέονται τὸ ἓν πρὸς τὸ ἄλλο, καὶ χάνονται μέσα εἰς τὸν ἀπέραντον ὠκεανὸν τοῦ σκότους, ὁ ὁποῖος τὰ περισφίγγει πανταχόθεν. Σύμβολον τῆς ζωῆς. Διὰ τοῦτο χρειάζεται ὁ ἄνθρωπος ἓνα σταθερὸν κέντρον, μίαν ἐστίαν φωτός, ἀφοσίωσιν εἰς αἰώνιον ἀξίαν, ἀγάπην ἢ ὅπως καλεῖται ἄλλως ἢ μεταφυσικὴ πίστις, ἡ ὁποία φωτίζει τὸ ἀδιαπέραστον σκότος τοῦ δρόμου του. Ποῦ καὶ ποῦ ἐρείπια πύργων, ἐπὶ λόφων ἢ κρημνῶν δεξιᾶ καὶ ἀριστερᾶ τῶν ὄχθων τοῦ Ἰνν, ὑπενθυμίζουν τὸ παρελθόν, καὶ ἀφυπνίζουν κρυφίας νοσταλγίας εἰς τὴν ψυχὴν, ταλαιπωρημένην ἀπὸ τὴν προβληματικὴν διάσπασιν τοῦ παρόντος. Ἄλλοῦ καὶ εἰς πρέπουσαν ἀπόστασιν παμπάλαιαι μοναί, ἔνδοξοι σταθμοὶ καὶ γεραραὶ ἐστὶαι τοῦ ἐκπολιτισμοῦ τῶν λαῶν τοῦ Βορρᾶ. Ἐνίοτε ἀκούεται ὁ ὑπόκωφος γδοῦπος καταρρεόντων ὑδάτων. Ὅπως τὰ ἀφρισμένα αὐτὰ νερὰ ἄλλοτε ρίπτουν ἀργυρᾶς ἀνταυγείας καὶ ἄλλοτε χάνονται εἰς τὸ βάθος ἀποκρημνῶν ἀβύσσων, τοιουτοτρόπως καὶ ἐντὸς ἡμῶν ἀναπηδᾶ ἡ ἐλπίς ὅτι θὰ ἐλευθερωθῇ τέλος τὸ βλέμμα ἀπὸ τὰ ὄρη διὰ νὰ ἀπολαύσῃ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀνοικτοῦ ὀρίζοντος, διὰ νὰ ἐμφανισθῇ πάλιν μετ' ὀλίγον ἀπογοητευμένη. Εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ἐνὸς βουνοῦ ἐμφανίζονται διαρκῶς νέαι ὀροσειραὶ, ἀπέραντοι καὶ λαβυρινθώδεις. Δὲν ὁμοιάζουν μόνον πρὸς μουσικὰ θέματα, ἀλλὰ δημιουργοῦν ἐνίοτε τὴν ἐντύπωσιν χορευτῶν, οἱ ὁποῖοι ἴστανται ἀπέναντι ἀλλήλων, ἔτοιμοι πρὸς ἐξωτικὸν χορὸν, ἀκριβῶς ὅπως οἱ Τιρολέζοι, ὅταν ἐτοιμάζονται νὰ ἀρχίσουν τὰς γραφικὰς κινήσεις τῶν ὀνομαστῶν των χορῶν. Μέσα εἰς αὐτὴν τὴν φύσιν ὁ ἄνθρωπος αἰσθάνεται ἀληθινὰ ἀπηλλαγμένον τὸν ἑαυτὸν του ἀπὸ κάθε δεσμόν, ποῦ ἐπέβαλε δικαίως ὁ πολιτισμός. Ὑψώνεται ὑπεράνω χώρου καὶ χρόνου, εἰς τὸ ἀπόλυτον ἢ εἰς τὸ μηδέν. Τὴν κατάστασιν αὐτὴν τὴν ἐκφράζει χαρα-

κτηριστικά τὸ ἐγχώριον γνωμικόν : «Ἐπάνω εἰς τὰς Ἰαλπεῖς δὲν ὑπάρχει ἄμαρτία».

* * *

Γέφυραι ἐναλλάσσουσαι ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ ποταμοῦ μᾶς φέρουν πρὸς τὸ Ἰννσμπρουκ. Βαρεῖς ὄγκοι, πελώρια σκιαί, περιβάλλουν κυκλικῶς τὴν κοιλάδα, εἰς τὸ κέντρον τῆς ὁποίας εὐρίσκεται ἡ πρωτεύουσα τοῦ Τιρόλου. Ἡ «βορεία ἄλυσος» προφυλάττει τὴν πόλιν ἀπὸ τὰς παγεράς πνοάς τοῦ βορρᾶ, ἐκτεινομένη εἰς ὕψος δύο καὶ ἡμίσεος χιλιάδων μέτρων. Πρὸς τὰ βορειοδυτικὰ διακρίνονται μακρὰν εἰς τὸ βάθος οἱ παγετῶνες τῶν Σταβαίων ὀρέων. Πρὸς τὴν ἀντίθετον πλευρὰν φράσσουν τὸν ὀρίζοντα τὰ ὑπερμεγέθη νῶτα τῶν «Μέσων ὀρέων», πλούσια εἰς πράσινα δάση. Διερχόμεθα τὴν ἱστορικὴν γέφυραν, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἔλαβον χώραν αἱ πολύνεκροι μάχαι μεταξὺ Βαυαρῶν καὶ Τιρολέζων κατὰ τὸ 1809, καὶ μετὰ δύο λεπτά σταθμεύομεν πρὸ τοῦ ἀρχαιοπρεποῦς σταθμοῦ τοῦ Ἰννσμπρουκ. Ἐφθάσαμεν τέλος εἰς τὴν περίφημον πόλιν, ἡ ὁποία, κτισθεῖσα ἐπὶ τῶν ἐρειπίων ρωμαϊκοῦ συνοικισμοῦ, ἐπέπρωτο νὰ σημειώσῃ λαμπρὸν σταθμὸν εἰς τὴν διάδοσιν τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ αὐστριακὴ ψυχὴ συνεκέντρωσε εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν ὅλα τὰ μαρτύρια τοῦ ἀγῶνος αὐτοῦ τῆς θρησκείας πρὸς τὴν ὕλην, ὅπως ἐξ ἄλλου ἵδρυσεν προσήκοντα μνημεῖα εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ἀγίου ρωμαϊκοῦ κράτους, τοῦ ὁποίου τὸ μεγαλεῖον αἰσθάνεται κατὰ τρόπον ἐντελῶς μοναδικὸν ὁ ἐπισκέπτης, διότι ὀμιλεῖ ἀνὰ πᾶν βῆμα διὰ τοῦ ρυθμοῦ τῶν παλαιῶν οἰκοδομημάτων, διὰ τῶν μουσείων, διὰ τῶν μνημείων, τὰ ὁποῖα οἱ ὕπατοί του ἐκπρόσωποι ἵδρυσαν εἰς τὴν λατρείαν αὐτοῦ.